

Inserati se sprejemajo in valja
ristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskovanju se
cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicijska na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " — " "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 " "
za četrt leta . . . 2 " 10 " "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Rečne ulice
št. 5.

Izšla po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Po volitvah.

Izida letošnjih volitev v mestni zbor ljubljanski smemo se peč mi veliko bolj veseliti, nego naši nasprotniki. Čeravno smo pridobili le enega samega mestnega odbornika, tako da jih imamo zdaj 11 namesto prejšnjih 10, nemškutarji pa si ohranili večino v mestnem zboru; vendar imamo uzroka dovolj, se veseliti, ker so letošnje volitve pokazale, da lahko prihodnje leto v vseh treh razredih zmagamo, ter Ljubljano za vse čase iztrgamo germanstvu iz rok. Središče Slovenije postalo bo čez leto in dan slovensko; ono je že zdaj slovensko, le umetni, nam neugodni volilni red je omegil nemškutarjem zmago v drugem razredu, mesto je po svoji ogromni večini slovensko, in kolikor so tudi naši ljudje pri volilni pravici prikrajšani, vendar, če se vsi narodni in vsi nasprotni glasovi vkup soštejejo, vidi se velika večina na slovenski strani. Poprek so slovenski volilci oddali v tretjem razredu 186, v drugem 270, v prvem 112, vsega 568 glasov; nemškutarji pa v tretjem razredu 49, v drugem 284, v prvem 112, vsega 445 glasov; slovenskih glasov je toraj za 123 več, ko nasprotnih. To nam je veselo zagotovilo, da bomo zmagali tudi pri volitvah v deželni in državni zbor. Ljubljana je odslej naša! Ali ni to veselje za celo Kranjsko, veselje za vse Slovence?

Ko so nas v drugem razredu penzjonisti potlačili še za eno leto, nismo imeli skor nič upanja, zmagati v prvem razredu, ker ljudje navadno po nesrečni bitki pegum zgubé. Pa naši volilci so kazali prelepo stanovitnost;

akoravno v drugem razredu premagani, stali so v sredo še krepki, ter naspeli svoje sile za zmago v prvem razredu, in res je malo manjkalo, da nismo nasprotnikov popolnoma vrgli, pokazalo se je enako število glasov, bil je voljen eden od naših, eden od nasprotnikov.

Tako lep napredek smo storili v prvem razredu, kjer se nam je prej še skor nemogoče zdelo, da bi zmagali. Tudi v drugem razredu je naš napredek velikansk: lani nam je manjkalo 40 glasov, letos pa je nemškutar Pirker obvisel samo z jednim glasom, da bi bil le enega manj dobil, ne bi bil voljen, kajti absolutna večina je znašala 279 glasov, in ravno toliko jih je vjel.

Tretji razred je pa za germanstvo za zmirom zgubljen. Eno leto bodo nemškutarji še vladali v Ljubljani, še eno leto bodo protestirali zoper slovenske šole, zoper slovensko uradovanje, zoper naravne pravice slovenskega naroda. Čez leto in dan pa bodo gospodarstvo mesta prevzeli pravi in zvesti sinovi slovenskega naroda in kranjske dežele, deželni jezik slovenski bo stopil v svoje pravice in ne bo več v kot potisnjen, domačini bodo imeli več besede, nego privandranim tučim, Slovenec bo zopet domačin v svoji lastni deželi, ne več zaničevan, on bo gospodar svoje dežele, svojega glavnega mesta, bele Ljubljane.

Precej pa je treba povedati pri tej priložnosti, da kedar naši nastopijo mestno gospodarstvo, mora biti njih prvo delo, da prenesé volilni red ljubljanskega mesta. Očitna in velikanska krivica je to, da tuji, k nam samo slučajno priseljeni penzjonisti, ki ni-

majo nobenega srca za naše mesto, ampak le razumnost za to, kje bi se dobival cenejši živjež, ki so naseljeali pri nas le zavolj nizke cene stanovanj in kmečkih pridelkov, sicer pa sovršni naši deželi in našemu narodu, da taki ne bodo imeli več pravice, nego domačini, ki to deželo ljubijo, ki tukaj delajo v potu svojega obraza, pa jih vendar vsak napredek našega mesta veseli, čeravno se jim volilna pravica odreka. Tu imamo mestne farne kaplane, ki so od volilne pravice izključeni, akoravno to mesto in to deželo kot svojo domovino iz srca ljubijo, akoravno svoj posel vestno opravljajo, med tem ko penzjonisti postopajo, akoravno jih vse mestno brebivalstvo ljubi in spoštuje. Če se je volilna pravica podelila „purgarjem“, ki nobenega davka ne plačajo, zakaj bi se ne podelila tem poštenim, občespoštovanim možakom, ki so vsigdar zvesti ostali svoji domovini in narodnosti ter volilno pravico po vsi deželi imajo.

Nadalje imamo tu male patentarje, ki v potu svojega obraza prerede svoje družine ter plačujejo svoje davke in mestne doklade. Ali ti pošteni, koristni, delavni, tukaj rojeni možaki, ki svojo deželo ljubijo, niso toliko vredni, ko kak penzjonist, ki se je priklatil, ne vemo od kod, in čegar zasluga za naše mesto ljubljansko obstoji v tem, da nekoliko kozarcev dolenskega vina popije na dan? V istini, če je kaj ironija na svetu, potem je to ironija na ustavne pravice in na občinsko samoupravo, ako se v Ljubljani več pravice daje privandranim, tujim penzjonistom, ko domačim delavnim ljudem, ki deželo in mesto ljubijo. Slišali smo od nekega penzjoniranega stotnika,

Okrožnica o prvih slovanskih prosvetiteljih.

(Dalje.)

V tem pismu odobrava Hadrijan II. slovanski jezik pri službi božji in to iz istih vzrokov, ktere je navel Konstantin, preteč one izobčiti, ki bi se upali temu protiviti in skruniti besede jezika slovanskega — qui autem ausus fuerit aliter persuadere vobis vituperans litteras linguae vestrae, sit excommunicatus. — Človek bi mislil, da je s tem apostolskim odlokom rešena stvar za vselej, ali ni temu tako, ker prav v tem času težile so našega svetega apostola hude muke in skrbi v Panoniji in na Moravskem, kjer je sadonosno oznanjeval besedo božjo. V dolnji Panoniji dosegli so protivniki apostolovi, da je Ivan VIII. naslednik Hadrijanov na stolici rimski, odločno prepovedal rabiti jezik slovanski pri službi božji. Ali naš Metod ni se dal motiti, marveč je mirno nadaljeval svoje začeto delo. Vprašaje pa, ali ni s tem zanemaril sv. Metod pokorščine do stolice rimske, odgovorimo: sveti

Metod bil je vedno vdan stolici rimski z dušo in telesom, umrl bi bil raji tistikrat, nego zatajil vero ali prelomil prisego, ktero je prisegel pri posvečevanju v Rimu; a on je izprevidel, da bi postavil v nevarnost vero in srečo svojih ovčic, ako bi bil zapustil dosedanjo stezó; verniki so se namreč tako privadili jeziku slovanskemu, da se mu niso nikakor hoteli odreči. Mislil je sv. Metod, da mu je dovoljeno v takih okolnostih opirati se na veljavo stolice apostolske in na določbo papeža Hadrijana; vedel je, da so papeža Ivana pregovorili tuji nasprotniki z neosnovanimi razlogi; vedel je, da mu bode mogoče Ivana pomiriti in skloniti na svojo stran, ko se razkrije in razloži resnica; to je tudi dosegel v resnici. Ali še večje muke in skrbi zadele so našega apostola na Moravskem, ker tu se je posrečilo nasprotnikom njegovim, dobiti na svojo stran kneza Svatopluka, moža strastnega in neprevidnega, posreči se jim s sumničenjem jezika slovanskega sumničiti tudi čistost vere svetega Metoda; toda Bog dodelil je novo slavo svetniku našemu in sicer v svečanem zboru rimskem, kamor ga je poklical Ivan VIII

I. 879. na obrambo, da pred celim svetom opraviči delovanje svoje. Če človek Slovan čita to zagovarjanje v starih listinah, zarosi s solzo radostnico od svetega navdušenja in ponosa oko. Pred celim zborom odgovarja sv. Metod nasprotnikom, trdečim, da je jezik slovanski barbarski, surov in nespreten, rekoč: Bratje v Jezusu, ne verujte glasu, ki ne ve, kaj govori, ne verujte besedam, ktere narekuje strast in zavist. Jaz poznam jezik slovanski, ta jezik je v vsakem obziru krasan, obilen in darovit. Primerjati ga smemo z vsemi tudi najbolj omikanimi jeziki, a daj mu Bog miru in pokoja in njemu bode na široko odprta izvrstnost grškega in latinskega jezika; vreden in dostojen je besedi in službi božji. Z bratom preložila sva v ta jezik sveto pismo in liturgične knjige in prepričala sva se, da je dorasel svojemu poklicu, za kar ga je odličil Bog v korist narodu slovanskemu. Vedite pa bratje, da se je tako priljubil narodu slovanskemu narodni jezik pri službi božji, da se ga nikakor neče odreči. Vzeti mu pa domači jezik pri svetih skrivnostih se pravi, vero samo mu iztrgati iz duše in srca; vedite pa in pomnite,

tujca in nemškutarja, da je kranjskega penzionista zmirjal, zakaj da je narodno volil. Ali bomo tako predrznost priklatenega postopača še dalje mirno gledali? Ali ni naša prva dolžnost, da spremenimo ta krivični volilni red?

V istini, ako Slovenci tega ne bodo v prvih mislih imeli, potem niso vredni, da kedaj zmagajo pri mestnih volitvah ljubljanskih! Mi vemo, da bodo naši odborniki to storili, brž ko v večino pridejo, zato smo prepričani, da je Ljubljana za slovanstvo pridobljena, kajti če se volilni red pravično preuredi, potem nemškutarji ne bodo nikdar več zmagali.

Za letos se veselimo dosedajnih uspehov, oni nam dajejo upanja dovolj! Hvala večnemu vladarju vseh narodov, da se je slovenskega naroda usmilil in ga pripeljal do politične zavednosti!

Politični pregled.

V Ljubljani 29. aprila.

Avstrijske dežele.

Državni zbor je zopet pričel svoje delovanje. Na vrsti je razgovor o državnem proračunu.

Slovenec baron **Gödel** je govoril za ravnopravnost slov. jezika. Tudi **Tonkli** misli govoriti.

V Levovu je začel izhajati **judovsk list** „Ojčizna“ (domovina), ki govori za to, da bi se judje med Poljaki naseljeni popolnem popoljšali, ter le judovsko vero pridržali. Za to je bil že davno čas, ker je nesmisel, da so judje v Galiciji nemškega mišljenja in nemški govoré, ko so se vendar judje po drugih deželah spojili z domačim ljudstvom, ter so postali na Nemškem Nemci, na Francoskem Francozi itd.

„Narod“ pové, da se bodo volitve v **kranjski** deželni zbor še letos vršile.

Veliko vpitja delajo centralisti zavolj **razsodbe državnega sodišča**, vsled katere bi bile volitve gorenje-avstrijskega velikega posestva neveljavne, ker se bojda niso popolnem pravilno godile, ker so glasovali posestniki, ki niso bili še v deželno knjigo vpisani, ker ni bilo dosti časa. Mogoče, da se ni vse strogo postavno vršilo, in če je tako, naj se nove volitve razpišejo. Kar pa centralisti zahtevajo, da bi se državnemu zboru vzela pravica, volitve potrjevati, ter izročila posebni sodniji, tega nikdar ne moremo odobravati.

Obnašanje najvišega sodišča v zadevi slovenske ravnopravnosti in njeno čudno, protipostavno interpretiranje §. 19 nam kaže dovolj jasno, da so tudi sodniki pristopni političnim upljivom, ravno tako kakor poslanci, in da jim ne moremo pripisovati več pravičnosti in nepristranosti, nego zbornici poslancev, v kateri sedi dosti izvrstnih juristov in vrlih móž, ki bodo tudi znali krivico od pravice ločiti, in imajo zato ravno toliko dobre volje in pravičnosti, ko kak krščen jud dr. Ung-r, ki je bil vs gdar zagrizen ustavoverec. Ako tedaj res vlada sama, kakor se poroča, misli ustanoviti posebno sodišče za volitve, moramo se proti temu izreči, prvič zato, ker bi stalo to sodišče potem nad državnim zborom, in bi tako državni zbor zgubil precejšen kos svoje veljave in svojih pravic, drugič pa zato, ker se ne more vedeti, če se bodo res našli nepristranski sodniki, kar po sedajnih skušnjah nikakor ni gotovo, posebno če se bodo, kakor je bila do zdaj navada, ti sodniki jemali iz ustavoverne stranke. Če si upa podpredsednik najvišega sodišča, dr. Stremayr, §. 19. tako na glavo postaviti, da samovoljno naredi iz „landesübliche Sprache“ kar meni nič tebi nič „landesübliche Gerichtssprache“, koliko uzroka imamo potem, v visoke sodnike več zaupati, ko v naše poslance? Čudno je tudi, zakaj liberalci ravno zavolj gorenje-avstrijskih volitev toliko vpijejo, ko vendar te volitve še senca niso od „chabrusa“, s katerim so se podrli Čehi pri volitvah v česki deželni zbor. Ljudje, ki so z očtini goljufigami in sleparijami in podkupovanjem zmagali v deželnem zboru českem in kranjskem, ti hočejo zdaj biti največji poštenjaki, branitelji postave in varuhi pravice!

Zagreb 26. apr. Po „Agr. Ztg.“ se vršijo v deželni vladi posvetovanja o šolski doseđanji postavi v ta namen, naj se verskemu spoznavanju spet dá več ozira, in naj se nadzorniki šolski opustijo, kajti nikakor ne zadoštujejo zahtevam. Dragi, predragi so ti nadzorniki, in ako so učitelji zanikarni, vsi nič ne opravijo. Dolžnost vsaki vladi je torej poglavitna, da si vzgoji poštenih, bistrih učiteljev.

Zagreb „Ozbor“ je tekoj prvi dan po „vazmu“ v vtorek okusil sladkost nekterih tukajšnjih t. j. tostran litavskih listov t. j. bil je zaplenjen ali vhačen zato, da si je držnil domačo vlado poprijemati.

Zadar. 20. apr. V Zadru so sijajno

sprejemali cesarjeviča Rudolfa, in o tej priliki so v slovanskem Zadru drznili si odotni semeniški bogoslovci med laške „evviva“ klicati „živio“; a koj ondi so jih zasramovali lahoní, in naposled s kamenjem pognali v semenišče, da se poslednje dni niso smeli javno pokazati in vdeleževati slavnosti na čast prihodnjemu vladarju. „Obzor“ v več dopisih razpravlja to reč, ktera ne dela nobene časti ondašnji mestni vladi.

Česka. Vzajemnost slovanska raste, kar se vidi iz tega, da česki listi vseskozi donšajo poročila o Jugoslovanih, tudi o Slovéac h, kar je nekdanj bilo le redko, t. j. taka poročila bila so bele vrane! Slovéaci želimo, da so nam v tem bratje na severju vztrajni!

Vnanje države.

Francozi so pričeli vojskovanje v Afriki. Kumirci se jim nekoliko ustavljajo, vladar tuniški pa prav nič, ampak le protestira in na vse strani pomoči prosi, pa se nihče ne zmeni za njegovo javkanje. Najprej so Francozi zasedli otok Tabarko, ko so bili trdnjavo razstrelili. General Ritter prodira v hribe in je prestal že nekaj manjših prask.

V **Rusiji** je stanje žalostno. Cesar se je umaknil v Gačino, cesarica je zbolela, pravijo, da od samega strahu. Cesarju od vseh strani toliko reči svetujejo, da že sam ne vé, pri čem da je. Eni mu pravijo, naj le pridno obeša in zapira nihiliste, potem bo vse dobro, ustava bi bila za Rusijo škodljiva; drugi zopet svetujejo milost; zopet drugi od ustave vse dobro pričakujejo; toda kakošna bi morala biti ta ustava, o tem so zopet needini, eni jo hočejo po izgledu drugih evropskih ustav, drugi jo hočejo primerno ruskim razmeram razviti iz že obstoječih „zemstev“ ali deželnih zborov. Če tako izobraženi in svobodoljubni možje, kakor Aksakov, govoré proti ustavi, kako bo potem cesar vedel, kaj bi bilo najbolje?

Vse evropske velevlasti so izročile **turški** vladi izjavo, vsled ktere določujejo, koliko zemlje ima Turčija Grkom odstopiti. Berlinski kongres za to grško-turško vprašanje nima dalje veljavnosti, ampak podvreči se imajo Grki in Turki tej novi zapovedi velesil. Ako bi se Grecija upirala, ne bo jej nihče pomagal proti Turčiji; ako bi se pa Turčija branila, odstopiti določeni kos zemlje, primorala jo bo k temu združena moč Evrope.

Turška vlada je protestirala v Parizu

bratje častiti, ako mislite ohraniti v veri in jedinstvi Slovane, ki so vže pod krilom svete cerkve; ako hočete njej pridobiti tudi one Slovane, ki omahujejo med propadajočim vzhodom in dvigujočim se zapadom, čuvajte jezik slovanski v liturgiji kakor oko v glavi. — Dobro so tudi umeli poslednje besede očetje v zboru; kar se pa tiče lepote in sposobnosti jezika slovanskega, ni bilo sicer nikogar v zboru, ki bi bil na onej višini znanja in vednosti, ktero po pravici občudujemo še dandanes pri naših apostolih, vendar so bili v mestu večnem bolgarski in dalmatinski biskupi, ki so toliko poznali jezik slovanski, da so javno pritrdili mnenju Metodovemu rekoč: Iz njegovih ust govori sam Bog, ter se odziva sveto srce brata Cirila, mi vsi tako mislimo in potrjujemo iz vsega srca razloge Metodove. — Govoril pa je Metod tako prepričalno in navdušeno, da so v njem takoj spoznali čisto in neoskrunjeno vero njegovo; to je tudi napotilo Ivana VIII, da v pismu do Svatopluka imenuje Metoda svetega moža, ki se strinja v veri s cerkvijo rimsko, ki uči nauk, podoben nauku

svetih očetov. Protivniki Metodovi pa so bili grdo osramoteni, padli so sami v jamo, ktero so kopali svetemu Metodu, dolžeč ga, da pri bogočastji ne poje vere po običaji nemškem z dodatkom „in od Sina“, ker v onem času tudi rimska cerkev ni drugače pela vere pri sveti maši, kakor Metod v Panoniji in na Moravskem.

In vendar je cerkev rimska, učiteljica drugim cerkvam, vedno verovala, da sveti Dub izhaja od Očeta in Sina, dasi tudi ni dostavka „in od Sina“ pela pri sv. maši. Na tem zboru je papež Ivan VIII slovesno potrdil jezik slovanski in pri sveti maši in pri bogočastji. V izvorniku glasi se ta določba takole: litteras autem slavonicas, a Constantino philosopho quondam repertas, quibus Deo laudes debite resonent, jure laudamus, et ut in eadem lingua Christi Domini nostri preconia et opera enarrantur jubemus; neque enim tribus tantum, sed omnibus linguis Dominum laudare auctoritate sacra monemur. Nec sane fidei et doctrinae aliquid obstat, sive missas in eadem slavonica lingua canere, sive sacrum evangelium vel lectiones divinas novi et veteris

testamenti bene translatas et interpretatas legere, aut alia horarum officia omnia psaltere, quoniam qui fecit tres linguas principales hebraicam scilicet, graecam et latinam, ipse creavit et alias omnes ad laudem et gloriam suam.*) — V prevodu pa: Slovanska pismena, izumljena nekoč od Konstantina filozofa, s kterimi se Bog dostojno slavi, po pravici odobravamo in zapovedujemo, da se v tem jeziku pripovedujejo dela in čini Krista, gospoda našega; trdimo namreč s svetim dostojanstvom, da slavimo Boga ne le v treh, marveč v vseh jezicih. Ni nasprotno veri in nauku, ako se poje maša v jeziku slovanskem, ako se čitajo svete evangelije ali določbe božje starega in novega zakona, dobro prevedene in razlagane, ali pojejo druge molitvene ure in psalmi, ker On, ki je vstvaril tri glavne jezike, namreč judovskega, grškega in latinskega, vstvaril je tudi vse druge sebi in hvalo in slavo.

(Dalje prih.)

*) Glej: Rački, Viek i djelovanje sv. Cirila in Metoda, sv. II. str. 332. i 333.

zoper Francosko ekspedicijo v Tunis, češ, da je to turška dežela, tako po veri, kakor po politični odvisnosti, in da bi Francozi preloмили mednarodne postave, ako bi se polastili te dežele, ne da bi prej Turčiji vojsko napovedali. Francoska vlada pa se za ta protest ne bo zmenila.

Na **Nemškem** se pripravljajo za prihodnje volitve v državni zbor. Mesto Lipsijo hočejo deti pod obsadni stan, ker imajo tam socialisti veliko moč.

Ubogi Turek nahaja povsod sitnosti; zdaj so mu še vedno zvesti **Albanci** nagajati začeli. Okoli Prizrena je zbranih bojda 20.000 Albancev, ter se hočejo Turkom z orožjem v roci ustavit.

Grško vprašanje pa se bo menda mirnim potom rešilo, ker je Turčija obljubila, odstopiti en kos zemlje. Kaj pa bo, če Turčija ne bo hotela svoje obljube spolniti, kakor je to njena navada?

Med **Kitajci** in **Japanci** se žuga vneti vojska. Prepirajo se zavoljo nekkih otokov, ki so jih Japanci Kitajcem pred nekimi leti siloma vzeli. Dokler so imeli Kitajci prepir z Rusijo zavoljo Tuidže, tako dolgo so Japance pri miru pustili. Zdaj ko je prepir z Rusijo poravnán, pričel se je na novo prepir med Kitajem in Japonijo. Japonski poslanik je že zapustil kitajsko glavno mesto Peking.

Domače novice.

V Ljubljani, 30. aprila.

(Kako so volili.) Uradniki od pošte so večinoma narodno volili. Ravno tako so telegrafski uradniki menda večinoma narodno volili. Nasprotno pa je deželna sodnija ali „krvava richta“ kakor še vsako leto skor enoglasno zoper nas glasovala. Najbolj srditi naši nasprotniki so bili vojaški penzionisti, ki večinoma niti kranjski deželani niso, pa so se naselili v Ljubljani le zato, ker se bolj počeni živijo, ko v drugih večih mestih. Ti ljudje v svoji slepi zagrizenosti ne premislijo, da so ravno naši poslanci pri vsaki priložnosti branili vojaški stan in dovoljevali vojaški budget, med tem ko so nemški liberalni poslanci še vselej glasovali zoper vojaške potrebe, ker je njih ideal, stoječo vojsko popolnoma odpraviti. Kdo bi tem penzionistom pokojnino izplačal, ko bi bili tudi naši poslanci tako hudomušni, da bi vladi odrekli pravico, pobirati davke, kakor so to storili „ustavoverci“? Ne politični prevdarki, ampak neumni predsodki gonijo te ljudi zoper nas v boj, in lahko bi se sramovali, ko so vendar izobraženi ljudje, pa ne znajo ločiti prijateljev Avstrije in njene vojaške moči od pustolovnih kričočev in fraznih vitezev. — Narodna stranka ne zna agitirati, ker te ljudi kar nemškutarjem prepusti, namesto da bi jim stanje razložila in jim v posebni brošuri povedala, kdo je prijatelj armade in kdo ne, ter tako vsaj pravičnejše in nepristranejšje iz njih za našo stranko, ki je državna stranka, pridobiti skušala.

(V občnem zboru Matice Slovenske) 27. apr. t. l., kterege se je vdeleževalo 60 do 70 gospodov iz raznih stanov, in kterege razprave so bile spet dokaj živahne, glasovalo je letos 269 Matičarjev, in izvoljeni so naslednji gospodje odborniki: K. Klun, Fr. Kosar in dr. Tonkli z 267, J. Tomšič 266, dr. Poklukar in dr. Sterbenec 264, K. Šavnik 263, prof. Fr. Wiesthaler 236 in dr. A. Jeglič z 234 glasovi. Drugi glasovi so se razcepili tako, da jih je dobil na pr. g. Souvan 33, Herman 28; po štiri imajo gg.

Kermavner, Pleteršnik, dr. Tavčar; po dva gg. dr. Detelja, Kleinmayr, Jurčič, Levec, Levstik, dr. Moše, dr. Vojska; po enega gg. dr. Papež, Svetic, Zagorjan, Zupančič. — Poročilo o samem zborovanji, katero je v „Sl. Nar.“ (XIV, 96.) zeló enostransko, bode sledilo po izvirnih zapiskih.

(Vabilo k veselici) katero priredi narodna čitalnica v Šent-Vidu nad Ljubljano v nedeljo dne 1. maja 1881. Program: 1. Tombola s primernimi dobitki. 2. Venček slovenskih narodnih pesnij v samospievih, sestavnem in razstavnem soglasji. 3. Veseloigra: „Garibaldi“. Po igri prosta zabava. Začetek ob 6. uri zvečer. K tej veselici uljudno vabi odbor.

(Vabilo k besedi), katero priredi Kamniška čitalnica v nedeljo dne 1. maja 1881. Spored: 1. Poglavlje I., II. in III., vesela igra v enem dejanji. 2. „Voltej in Roza“ odlomek iz čarobne burke „Zapravljivcev“. 3. Ples. Ustopenina navadna. Začetek ob 8. uri. K tej veselici prav uljudno vabi Odbor.

(Ogenj.) Gorelo je ta teden v Rudolfovem ter vpepeli dve hiši, poškovalo pa še več drugih. Nek dijak se je le s tem rešil, da je skozi okno skočil.

Razne reči.

— Statistika iz državnega zbora. Nekdo je izračunal, da je v zadnjem zasedanji vsega vkup 69 poslancev od desnice in 85 od levece govorilo. Poslanci desnice so govorili 166krat, levičarji pa 209krat; prvi so govorili 33 ur, drugi pa 58 ur, prvi so govorili 39.000 vrst stenogr. protokola, levičarji pa 69.000 vrst. Levičarji so toraj veliko večkrat govorili, ko naši, dostikrat o praznih rečeh, in vendar se pritožijo, da jih naši še govoriti ne pusté.

— Iz Celja se nam piše: Delo pri Marijini cerkvi se je zopet začelo. Zvonik dobi svojo uro in se popolnoma osnaži. Napravijo se še nova vrata in okna. Hiša za nemškega pridigarja pa se ne bo popravila. Služba božja za celjske nemce se med tem časom obhaja v farni cerkvi. Enako pridno se dela tudi pri poslopji za šolske sestre. V 4 tednih se bo vse delo končalo, koncem junija se hiša blagoslovi, 1. julija se ondi začne že šolski poduk. Ljubi Bog naj nam nakloni še milih dobrotnikov, da se ne zakopljemo pregloboko v dolgove!

— Iz Pariza pregnani trapisti so iskali pred nekim časom po celjski okolici primernega selišča. Sliši se zdaj, da so od barona Eebecka kupili Rajhenburško grajščino in se njihova družina, obstoječa iz 80 mož, že v kratkem tamkaj naseli. — Celjske ječe so premajhne, morala se bo za lumpe zidati nova palača na Spodnjem Štajarskem. Maribor, Ptuj in Celje se pipljejo za srečo, pri sebi imeti izvržek človeškega rodu: pred jezuiti pa imajo takošen strah.

— Benedek †. V Gradcu je vmrl znani nesrečni vojskovodja fzm. Ludvik vitez Benedek. Rojen v Odenburgu na Oggerskem l. 1804, je postal lajtenant l. 1822, polkovnik l. 1846. Odlično se je vojskoval zoper Poljake, Madjare in Lahe, posebno v bitki pri Solferini. Znano pa je, kako malo sreče je imel proti Prusom v bitki pri Kraljevem Gradcu. Politisti nesrečni vojski je šel v pokoj in živel sam za se v nemškem Gradcu.

— Grozen petkratni umor. Čevijar Jožef Veigel na Dunsji je vmoril te dni svojo ženo in četrto otrok. Z velikim kuhinjskim nožem jim je vratove prerezal.

— Emil Girardin †. V Parizu je

vmrl sloveči časnikar Emile de Girardin. On je bil zelo talentiran, močno sebičen, pa malo značajan človek. Z vsako novo vlado je spremenil svoje prepričanje. Vedel si je nakopičiti veliko premoženje in je vmrl kot milijonar.

— Narodno gledišče v Pragi se bo odprlo še letos z veliko slovesnostjo, kedar princ Rudolf po svoji poroki zopet v Prago nazaj pride.

— Novi kardinali. Čuje se, da bo v kratkem več novih kardinalov imenovanih, med njimi nadškof Sembratovič v Levovu, in škof Juraž Štrosmajer v Diakovi. Posebno poslednjemu bi prav iz srca čestitali k tej časti.

— „Edinost“ piše: Poznamo Trst uže blizu trideset let, a pričati moramo, da v njem še nikoli nismo videli toliko navdušenja, take splošne vdeležbe, tolikega zanimavanja, tako velikanske svečave, in sploh tako vesele presrčnosti, kakor zadnjo sredo in četrtek.

Bi je mej nami, kakor je znano, carjevič Rudolf, mlad, lep, nadpoln gospod, prihodnji naš vladar, ki je se svojo ljudomilo presrčnostjo in ljubeznjivostjo očaral vsa srca, tako sicer, da se še danes povsod v rodbinah in javnih krajih o njem govori. Tržačanom ostane on v najboljšem, v neugasljivem spominu in prepričani smo, da tudi njemu ostanejo nepozabljive ure, v katerih je mej nami bival.

Uže nekoliko dni pred njegovim prihodom, ko se je zvedelo, kdaj pride v Trst in da tu ostane dva dni ter da bode sprejemal načelnike raznih gospodk, zavodov in deputacije korporacij in društev, živo se je ljudstvo zanj zanimalo ter delalo vsakovrstne priprave za njegov sprejem; tudi magistrat je storil svojo dolžnost, kar moramo iz gotovih vzrokov posebno povdarjati.

Od Karfa do Trsta smo spremljali v duhu ladijo Miramar, kar nam so naznanjali telegrami iz semaforičnih in pristaniščaih brzovjavnih postaj, pod katerim pasom reže valove.

20. t. m. ob 10. uri 40. minuti dopoldne počita naglo zapored z grada dva strela, ko je preluka na grad telegrafično poročila, da se je Miramar na obzorje prikazala in kmalu se je začela valiti velika množica proti morju ter se ljudstva sešlo toliko, da je na velicem prostoru postala gnječa in so se morale ulice zapreti.

Uže poprej je odplulo pet Lloydovih parnikov: „Mercur, Avstrija, Aurora, Danae in in Klio“ z mnogobrojnim ljudstvom carjeviču naproti; videla se je glava pri glavi na krovu, če tudi je dež lil. Za Piranom se jim je prikazala Miramar, dež je nehal, živi pozdravi so se razlegali z ladij, ki so se zopet proti Trstu obrnile.

Ko se je prostemu očesu z brega prikazala Miramar in je strel iz kanona naznanil drugo „visto“, nekoliko po 11. uri, bilo je uže toliko ljudstva na ključu S. Carlo, da se je vse trlo, mladi ljudje so plezali na svetilnice, mornarji na jambore in vrvoje, z ljudmi natlačeni čolni so se premikali po luki.

Ob 1. popoldne je obstala Miramar ob omenjenem ključu, blizu nje je stala eskadra; cesarjeviča je pozdravilo 24 strelav s fregate Laudon in enoliko z grada. Godba je zaigrala cesarsko himno, zvonovi so zapeli po vseh cerkvah, cesarjevič se je izkrca in donelo je iz tisoč in tisoč gri: Živijo! Evviva! in „Ura! da se je zrak tresel.

Zdaj je vstalo veliko gibanje mej ljudstvom, vsak bi rad bil videl mladega cesarjeviča in da ni bilo na ključu ograj, porinila bi

bila pritiskajoča množica na krajih stoječe ljudi v morje.

Tu je pozdravil mestni župan cesarjeviča v imenu tržaškega prebivalstva v italijanskem jeziku; potem mu je deželni namestnik več visocih osob predstavil. Cesarjevič je segel v roko baronu Kuhnu, pozdravil škofa in več družih dostojanstvenikov ter šel potem v poslopje deželnega namestništva, kder je sprejemal poklone raznih gosposk in deputacij; sprejeti so bili: duhovenstvo, mestni zastop, trgovinska zbornica, konzuli, politiške oblasti, šolske in sodnje oblasti, pomorska gosposka, vodstvi pošt in telegrafov, finančne gosposke, Lloydovo vodstvo in načelniki raznih verozakonskih družb; dalje deželno zastopstvo Gorice in Gradiške in Istre in mnogo visocih osob; nazadnje: društvo rudečega križa, goriška trgovinska zbornica in kmetijsko društvo deputacije raznih mest, društvo, Edinost, veteransko društvo, Schiller-Verein, društvo zoper trpinčenje živalij, vodstvo Revoltella, slovensko delalsko društvo, slovanska Čitalnica in katoliška družba.

Slovenske deputacije je vodil g. Nabergoj. — G. Nabergoj nagovori cesarjeviča po slovensko in ga zagotovi največje udanosti slovenskega ljudstva do presvitle dinastije, na kar mu predstavlja deputacije, s katerimi je princ govoril v lepej hrvaščini, govoril je namreč se vsakim udom deputacije posebej in vsacega izpraševal o njegovem stanu itd. Konečno pa se zahvali vsem deputacijam skupaj skoro od besede do besede tako le: Veseli me, da ste me došli pohodit, poznana je več udanost Slovencev do prestola; sprejmite srdačno moje priznanje in zahvalo. —

Vse nazoče je ganila prijaznost prestolnega nastopnika posebno pa to, da se je princ z njimi razgovarjal v lepej materiščini. Kakor smo pozvedeli, zna cesarjevič Rudolf izvrstno češko in hrvatsko in vidi se iz vsega, da je prijatelj Slovanom; še moramo omeniti, da ga je tržaški župan, ko je sprejel mestni zbor, nagovoril italijansko, a cesarjevič je odgovoril po nemško, ko pa pride do Nabergoja, sam cesarjevič ga nagovori blizu tako — le: „Po imenu sodim, da ste Slovan,“ temu je Nabergoj pritrtil in z njim je potem princ tudi najdalje se pogovarjal po hrvatsko. Z veseljem pristavljamo še, da cesarjevič poudarja vse besede, kakor rojen Slovan. —

Kaj se je v Trstu zaradi tega opazovalo, tega za danes nočemo popisati, ker nam to višji obziri zabranjuje. —

Le to hočemo zaznamovati, da je bilo slovenskim deputacijam od neke strani močno priporočeno, da morajo s princem govoriti nemški ali pa francoski, kar pa so vse deputacije od prvega začetka odbivale in javile, da bi v skrajnem slučaju rajši govorile francoski, nego nemški. —

Reklo se je deputacijam tudi, da višji vojvoda ne zna slovenski, a visoki gospod sam je ono gospodo sijajno na laž postavil. V srcih vseh, kateri so videli to in govorili s cesarjevičem, zapustil je on tak mogočen vtisek, da bodo vedno mislili nanj z največjo ljubeznijo in udanostjo: Bog živi, Bog ohrani našega cesarjeviča Rudolfa, ta klic zdaj najrajše ponavljajo tržaški Slovenci. —

Potem se je peljal cesarjevič v Hotel de la Ville ter obiskal vojvodo Württemberga. — Ob 6. je bil na ladiji Miramar obed, h kateremu je bilo povabljenih 16 odličnih gospodov.

Zvečer je bilo mesto tako krasno razsvitljeno, da morebiti še nikoli ne tako, mi vsaj take svečave še nismo videli; popisati je ni

mogoče, kedor je videl ni, ne more si je misliti; ladije v luki so bile v vilinsko divnem čaru, mesto ob morskih obalah je bilo opasano se stotero gorečimi verigami, okolica je vsa v svitu žarela in — Independenta je obešen visel na veternicah neke temne hiše in zobni škripal, ker mu je svečava račun prekrižala.

Zvečer je carjevič obiskal opero v politeami Rosseti. Gledišče je bilo natlačeno, sprejem navdušen, velikansk. Ko je zapustil gledišče po končanem drugem dejanji, spraznilo se je tudi gledišče, ker vse ga je hotelo spremiti do morske obali.

Ko je stopil v voz, hotela mu je uboga vdova izročiti prošnjo, ali policija je branila. Cesarjevič je to opazil, pomignil starej materi k sebi in sprejel prošnjo, ljudstvo pa mu je navdušeno klicalo. Potem se je, spremljan od velike množice, katera ga tudi v silnem dežju ni zapustila, vozil po mestu in šel na ladijo Miramar k počitku.

Ob šestih zjutraj je bil uže zopet na nogah, obiskal najprej brodovje ter vse štiri ladije natanko pregledal; potem se je peljal v velikanski mlin gosp. Economo, zelo se zanimival za vse, vzlasi za velikansko kotlovišče. Popoludne se je peljal na ladiji Merkur k Lloydovemu arzenalu, kder so veliko ladijo Helios iz poveljev odvil in v morje spustili. Od tod se je obrnil proti sv. Roku ter ogledal kasamatno ladijo Tegetthof, ki je v delu.

Ves dan je lil dež, kakor bi se bilo nebo odprlo, okoli pete ure pa se je zjasnilo in začelo je ljudstvo vreti iz vseh krajev proti ključu S. Carlo in železnici. Proti šestem, ko se je cesarjevič na železnico peljal, da odrine na Dunaj, nabralo se je 20 000 do 30 000 ljudstva pred železnico in grmeli so živijo, evviva klici, da je od bližnjih sten odmevalo; poštni voz ni mogel skoz veliko gnječo ter se je moral vrniti.

C. k. namestnik je spremil do Divače carjeviča, ki je bil na vseh postajah z burnimi živio-klici sprejet.

Z odkritosrčno ljubeznjivostjo si je carjevič pridobil najlepšo zmago, ljubezen tržaskih prebivalcev. Bog ga živi!

— Triester Tagblatt od zadnje sate je prinesel jako zanimiv članek: „Es wird schon besser werden“. V tem članku primerja primorske Slovane s Čehi ter jim obeta boljše čase. „Kakor na Češkem, tako je tudi na Primorskem prvobitni rod slovanski. Slovani na Primorskem so se začeli čutiti in si popolnoma enskravnost priboré, ko pa se to zgodi, potem nastopijo boljši časi. Kakor Schönerer in njegova stranka, ki čez Podmokle škili, enako se bo morala tudi v Trstu odreči privilegiranemu gospostvu mala stranka ter priznati Slovanom enakopravnost, ker enakopravnost je državna misel, katero vresničiti se prizadeva sedanja vlada. To misel gojiti, vtrjevati in širiti, je naša dolžnost in vseh državljanov in — gosposk. — Naj stori vsak svojo dolžnost — es wird schon besser werden. Ta izjava je toliko pomenljiva, ker jo nahajamo v vladnem glasilu, katera za nas še pred malo časom ni imela dobre besede.

Zahvala.

Prijateljem in znancem in vsim kateri so se pogreba moje nepozabljive ranjke žene v tako obilnem številu udeležili, kakor tudi za mnogo darovanih lepih vencev, izrekam tukaj mojo globokočuteno iskreno zahvalo. Sosebno zahvaljujem se še slavni katoliški in Vincencijevej družbi za skazano mi sočutje. Bog plati!

Alozij Jenko,
pekovski mojster.

Razlaganje sv. rožnega venca

za vse dni meseca maja z dodatkom navadnih molitev; devetdnevnic in tridnevnic, kakor tudi neka pesem. Po nemškem predelal in pomnožil o. Hrisogon M. Z lepo podobo načelu.

Velja trdo vezana v pol platnu 75 kr.; v pol usnji 80 kr. Vse usnate 95 kr., z zlatim obrezkom pa 1 gl. 15 kr. Po pošti po 5 kr. več.

Dobivajo se v katoliški bukvarni na stolnem trgu, h. št. 6.

Obseg knjige je sledeči: I. Zakaj imamo Marijo častiti in kakó? (1.—4. dan.) Kako Marijo častimo z rožnim vencem (5. in 6. dan.) Kaj pomeni križ, vera, upanje in ljubezin, Gospodova molitev, angelski pozdrav? (7.—15. dne.) Potem sledi razlaganje 15 skrivnost veselega, žalostnega in častitega rožnega venca. (16.—30 dan); 31. dan: Usmili se duš v vseh.

II. Navadne molitve: Juterna in večerna; meddnevne molitve; rožni venec naše ljube gospé presv. Srcá. Sv. maša. Spovedne in obhajilne molitve. Lavretanske litanije. Devetdnevnic — tridnevnic.

III. Pesmi: Mariji Devici rožnovenski, Tebe Marija želim posloviti itd. vsih vkup 11 Marijnih pesem. (2)

Knjižica je toraj prav pripravna za šmarnice, zraven pa tudi za druge čase, kakor adventne, Marijnih praznikov in sploh za lastni in drugih poduk. Bodi tedaj vsim toplo priporočena.

Kdo posodi 1000 gl.

na posestvo blizu Ljubljane, za malo let, na prvo hipoteko proti 5½ obresti, ki se bodo vestno plačevale?

Več pové vredništvo „Slovenca“. (2)

Za mesec maj

ali tudi

adventni čas.

je pri nas na prodaj lepa podoba prečist. Spočetja M. D. (malana na platnu), visoka 1.42 cm. in 52 cm. široka, ki bi bila prelep kinč za vsako cerkev. Velja 35 gl. Z okvirjem po naročilu 15 do 30 gl. več. Sprejemlje in izvršuje pa tudi vse druga naročila za oplešanje kátol. cerkev. (2)

Katol. bukvarna.

Sveto leto

je ravnokar izšla knjižica. Obsega na 128 str.:

a) Molitve pri obiskovanji treh cerkev s trojnimi litanijami, ki se edino smejo pri službi božji moliti, t. j. vsih svetnikov, Matere Božje in presv. Imena Jezusovega.

b) Poduk o odpustkih. Jutranja in večerna pobožnost; sv. maša; križev pot in rožni venec.

c) Sostavek popolnih odpustkov, ki se zamore o vsak dan meseca zadobiti; sostavek nepopolnih lahko zadobljiv h odpustkov.

Potem takem knjižica ni le za zdajno, ampak tudi poznejša sv. leta pripravna in zaradi raznih molitev in dodatka o odpustkih vedno podučljiva in polna duhovnega dobička za verno ljudstvo. (2)

Velja z lepim zavitkom 20 kr., vezana 35 kr.

v katoliški bukvarni.

Organist in cerkovnik

se išče za faro Javor. Pismeni oglasi do 1. maja. Pošta Salloch s/d Südbahn. (5)

Službe išče

orglavec in cerkovnik,

ki je leta 1878 orglarsko šolo cecilijanskega društva v Ljubljani z dobrim uspehom dovršil, in več časa to službo opravlja ter je tudi zmožen pisanja nemški in slovenski, kar lahko s spričali dokaže. Star je 36 let in oženjen. Več pové

J. Kosiček, uradnik,
franciškanske ulice, h. št. 4
v Ljubljani.

(1)

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.